

Kaukopalvelusuosituksset

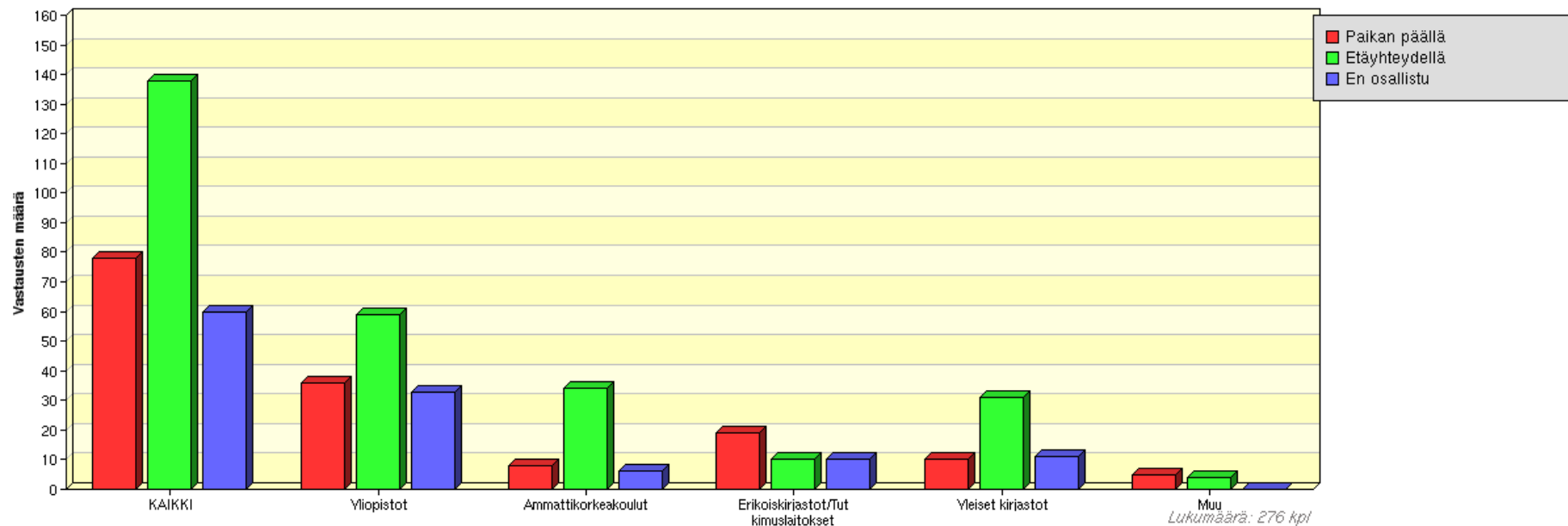
Lassi Lager (lassi.lager@helsinki.fi)

Kohti aineistojen yhteiskäyttöä – kaukopalvelun yhteiset pelisäännöt ja suositukset
–seminaari Viikissä 2.11.2011

Seminaarin osallistujat

Merkitse osallistumistapasi:
Kohti aineistojen yhteiskäyttöä (klo 13-16)

Vastausten absoluuttinen jakauma

Esityksen sisältö

- Taustaa
- Kaukopalvelukysely
- Suositukset

Taustaa

11/2010: Linnea2-konsortion yleiskokous

- Relais-ohjelmiston käyttöönottopäätöstä siirrettiin
 - pilotointia päätettiin jatkaa
- Päätettiin järjestää kaukopalvelun yhteisiä kokoelmapoliittisia linjauksia työstävä seminaari

03/2011: Kysely Linnea2-kirjastojen kaukolainakäytännöistä

- 03/2011: Seminaaria valmisteleva työryhmä päätti toteuttaa ensin kaukopalvelukyselyn kirjastoille
- Kyselyllä pyrittiin selvittämään:
 - millaiset edellytykset Relais-kaukolainaukselle Linnea2-kirjastoissa on
 - millainen yhteistyöilmapiiri kirjastoissa on - mahdollisesta Relais-hankinnasta riippumatta
- Kyselyssä ei erityisesti otettu kantaa asiakastoimivuuden lisäämiseen kaukolainauksessa

04/2011: Kyselyn tulosten pohjalta suositukset

- Linnea2-yleiskokous päätti tuoda suositukset syksyn yleiskokoukseen päätösasiana - suositukset otettaisiin käyttöön v. 2012
- ”Yhteistyöhalua löytyy ja on mahdollista mennä eteenpäin ja kehittää kaukopalvelua.”
- Yleiskokouksessa alettiin pohtia myös kaukopalvelumaksujen kustannusperusteita ja maksujen yhtenäistämismahdollisuuksia

Kaukopalvelukysely

KYSELY

1. Lainattava aineisto

File Edit View History Bookmarks Tools Help
helsinki.fi https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/26444/lomake.html
Most Visited H5.fi KK Uutiset KK Tapahtumat Kirjastovirta MARC21-LC MARC21su KK Jira TIVA UKJ Sys-OPAC Tomcat-ohjeet ARTO LINDA FENNICA MOT Wilma
Google viikinkaari 5 Search Sidewiki Bookmarks Translate AutoFill Sign in
UniCafe pk_2011-04-14.pd... Kansalliskirjasto, N... Kansalliskirjasto, N... Projektisuunnitelma... E-lomake E-lomake - Kys... Viikinkaari 5 - Audit...

Kysely Linnea2-kirjastojen kaukolainakäytännöistä

Kyselyn tuloksia hyödynnetään Relais- kaukopalveluohjelmiston mahdollisen käyttöönoton edellyttämien yhteisten pelisääntöjen sopimisessa. Kustakin kirjastosta vain yksi vastaus, **vastausaika päättyy ma 28.3.2011.**

Vastaajan tiedot

Vastaajan nimi

Organisaatio

Sähköpostiosoite

1. Lainattava aineisto

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan?

	Annetaan lainaan	Vain lukusallilainaan	Ei anneta lainaan	Laina-aika (vrk):
Kurssikirjat	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Opinnäytteet	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Peruskokoelma	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Käsikirjasto	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Työhuone/virkakäyttökokoelmat	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Vapaakappaleet	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Lehdet	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Mikrofilmit	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Erikoisaineistot (1)	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Erikoisaineistot (2)	☐	☐	☐	<input type="text"/>

Luettele tarkoittamasi Erikoisaineistot (1)

Luettele tarkoittamasi Erikoisaineistot (2)

Muita kommentteja (lainattava aineisto)

4. Laskutus

5. Hinnasto

E-lomake - Kysely Linnea2-kirjastojen kaukolainakäytännöistä - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

helsinki.fi https://elomake.helsinki.fi/lomakeet/26444/lomake.html

Most Visited HS.fi KK Uutiset KK Tapahtumat Kirjastovirta MARC21-LC MARC21su KK Jira TIVA UKJ Sys-OPAC Tomcat-ohjeet ARTO LINDA FENNICA MOT Wilma

Google viikinkaari 5 Search Share Sidewiki Bookmarks Translate AutoFill Sign in

pk_2011-04-14.pdf (ap... Kansalliskirjasto, Nation... Kansalliskirjasto, Nation... Projektisuunnitelman va... E-lomake E-lomake - Kysely L... Viikinkaari 5 - Auditorio ...

4. Laskutus

Laskutuskäytäntöjä yhtenäistämällä voitaisiin luopua pikkusummien laskuttamisesta.
Laskutuksessa voisi olla minimisummana esim. 35 euroa.

Kyllä Ei EOS

Oletteko valmiita siirtymään kausilaskutukseen? ☐ ☐ ☐

Kerran vuodessa Puolivuositain Neljännesvuositain EOS

Mikä olisi kausilaskutuksessa sopiva laskutusväli? ☐ ☐ ☐ ☐

Clearing-tyyppinen laskutuskäytäntö eli tilien tasaaminen tarkoittaisi sitä, että vain enemmän antanut osapuoli laskuttaisi esim. loppuvuodesta erotuksen.
Menettely edellyttäisi yhtenäisiä kaukopalveluhintoja.

Kyllä Ei EOS

Olisitteko valmis clearing-tyyppiseen laskutuskäytäntöön? ☐ ☐ ☐

Muita kommentteja (laskutus)

5. Hinnasto

Kuka määrittelee yliopistossanne tai organisaatiossanne kaukolainojen hinnat?

Onko teillä valmiutta yhteiseen kustannuslaskentaan, jolla määriteltäisiin yhteiset Relais-kaukopalveluhinnat?

Kyllä Ei EOS

Yhteinen kustannuslaskenta sopii ☐ ☐ ☐

Muita kommentteja (hinnasto ja kustannuslaskenta)

Tietojen lähetyks

Tallenna

Done

Kyselyyn vastanneet

1. Aalto-yliopiston kirjasto
2. Eduskunnan kirjasto
3. Hanken / Svenska handelshögskolans bibliotek
4. Helsingin yliopiston kirjasto *
5. Itä-Suomen yliopiston kirjasto
6. Jyväskylän yliopiston kirjasto
7. Kuvataideakatemia
8. Lapin korkeakoulukirjasto / Lapin yliopisto*
9. Lappeenrannan teknillinen yliopisto

10. Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
11. Oulun yliopiston kirjasto
12. Sibelius-Akatemian kirjasto
13. Tampereen yliopiston kirjasto
14. Tilastokeskus / Tilastokirjasto
15. Tritonia - Vaasan tiedekirjasto
16. Turun yliopiston kirjasto
17. Varastokirjasto
18. Åbo Akademis bibliotek

*HY:stä tuli erikseen vastaus myös Viikin kampuskirjastolta ja Lapin korkeakoulukirjastosta myös Kemi-Tornion AMK:lta. Vastausten analyysissä kuitenkin joka organisaatiosta vain yksi vastaus

Kyselyllä pystyttiin alustavasti selvittämään

- Mitä aineistoja kirjastot ovat valmiita kaukolainaamaan?
- Sopivat laina-ajat
- Mahdollisuudet yhtenäisiin käytäntöihin?
 - Kaikista kirjastoista kaukolainattavat aineistot
 - Yhteiset laina-ajat ja uusimiskertojen määrä

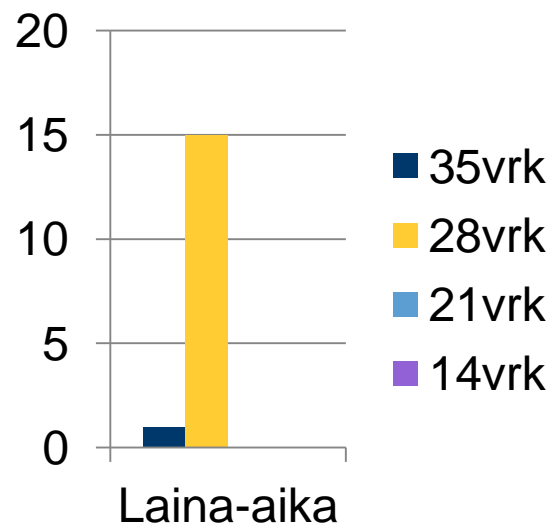
Tuloksia: 1. Lainattava aineisto

- Peruskokoelmia kaukolainataan kaikissa kirjastoissa, mutta kurssikirjoja, opinnäytteitä, lehtiä ja muuta aineistoa vaihtelevasti tai mahdollisuuksien mukaan
 - Kurssikirjojen kohdalla jotkut mainitsivat kaukolainaavansa niitä vain oman organisaationsa jäsenille, mutta kaikki eivät erotelleet
 - Lehtiä ei yleensä halutakaan lainata, vaan niistä tehdään artikkelipyyntöjä (poikkeuksena esim. teemanumerot). Osa lehdistä on myös sidottuja ja hankalasti lainattavissa.
 - Osa oli ehkä vastannut kyselyyn nykykäytäntönsä pohjalta, osa sen pohjalta mihin kirjastossa voitaisiin olla valmiita.

Tuloksia: 2. Laina-ajat ja 3: Uusimiskertojen määrä

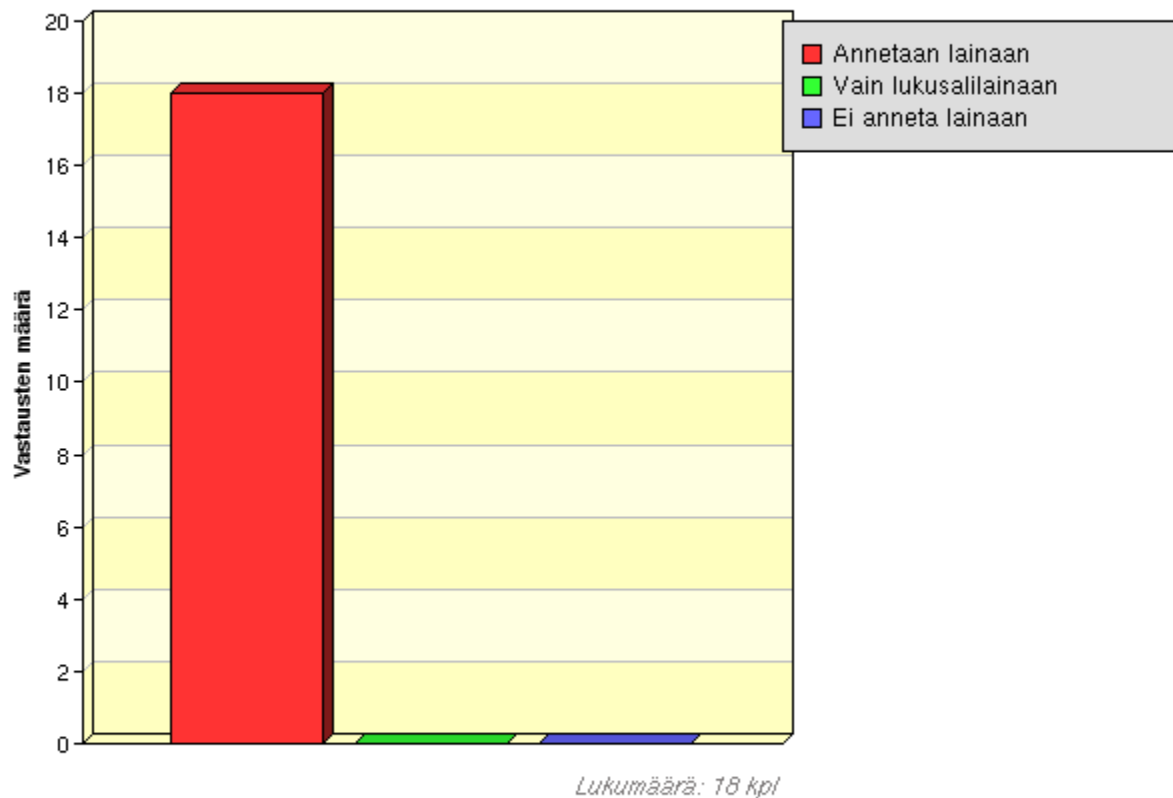
- Yhtenäiseen laina-aikaan aineistoittain olisi valmiuksia mennä (ainakin peruskokoelmassa)
- Lähes kaikki kannattivat kyselyssä yhtenäistä uusimiskertojen määrää.

Peruskokoelma

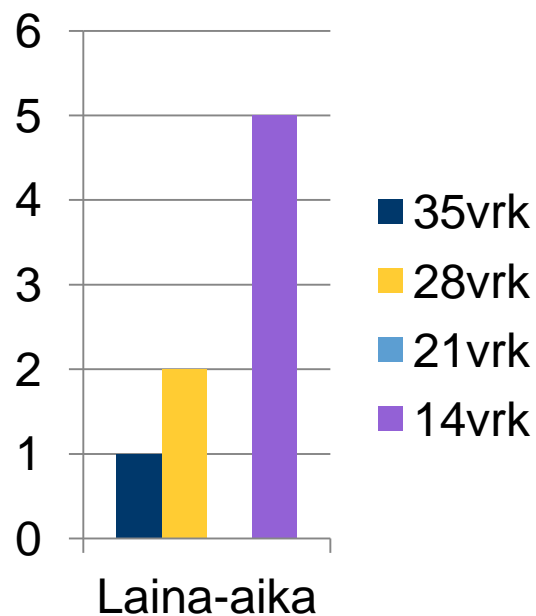

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan? Peruskokoelma

Vastausten absoluuttinen jakauma

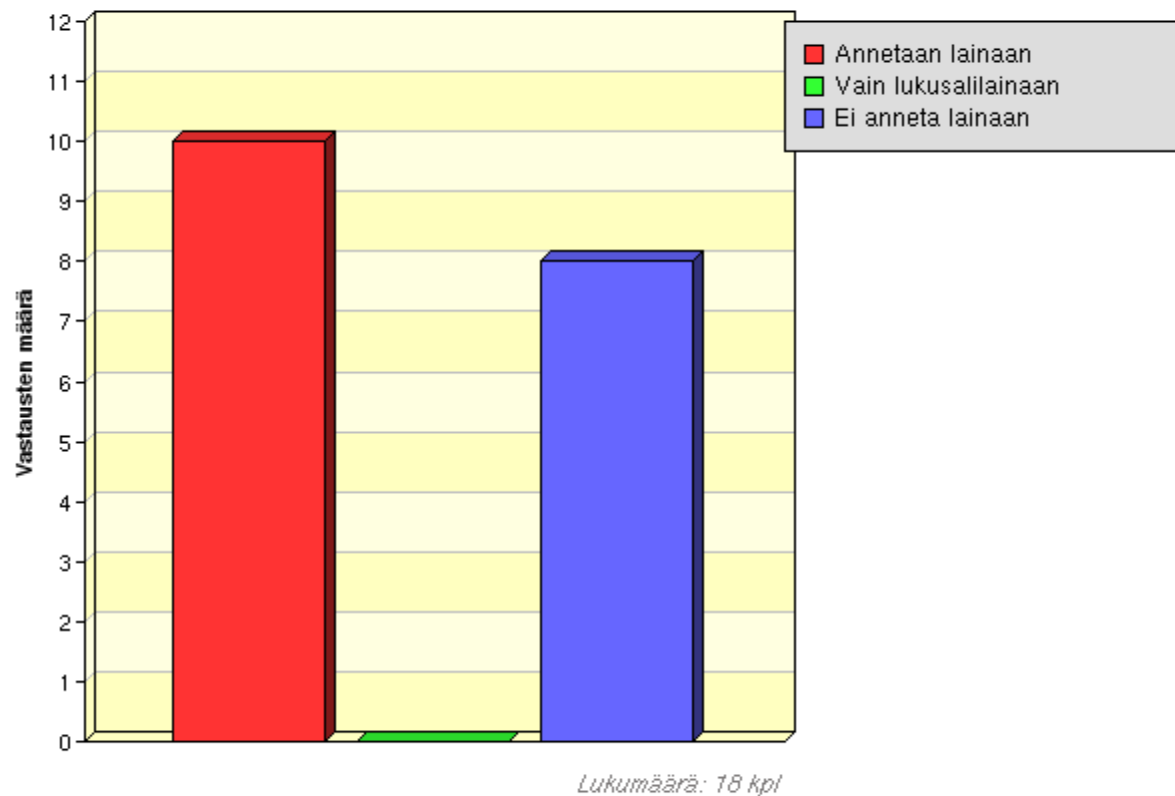

Kurssikirjat

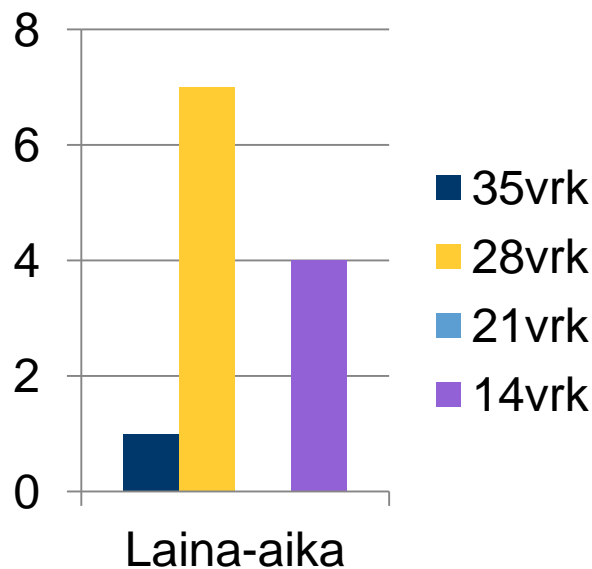

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan? Kurssikirjat

Vastausten absoluuttinen jakauma

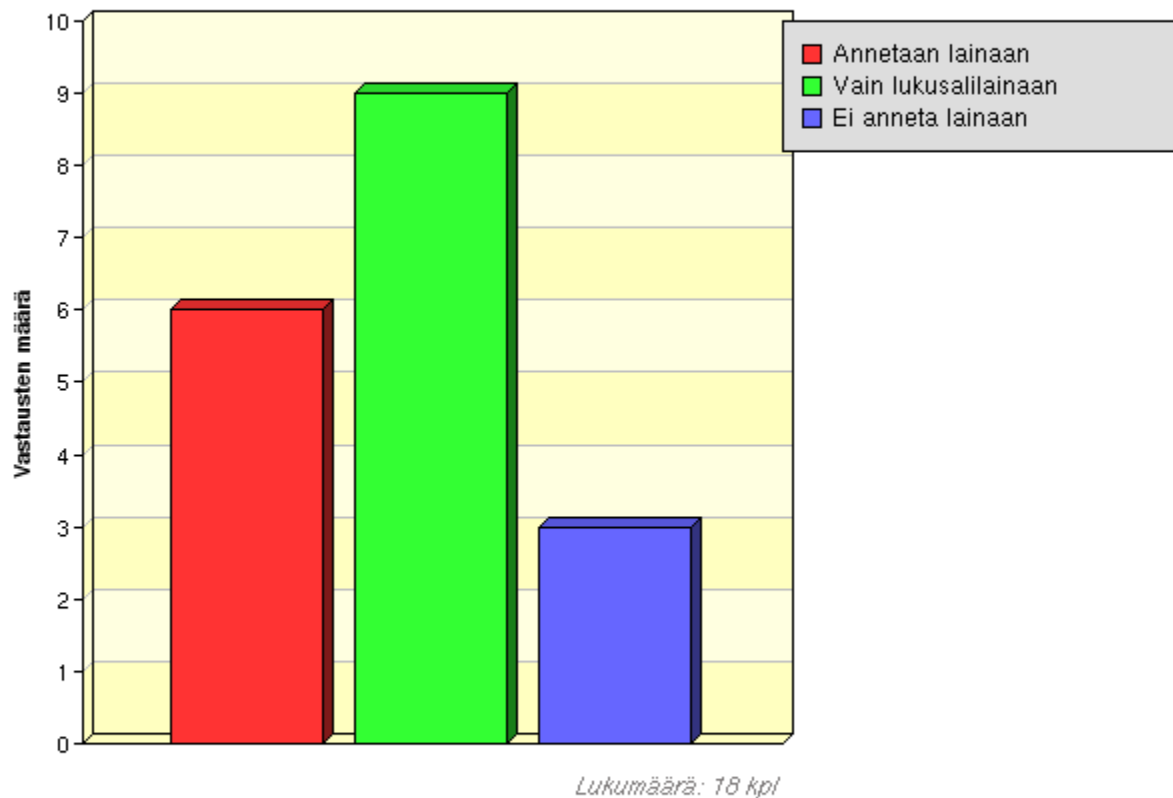
Opinnäytteet

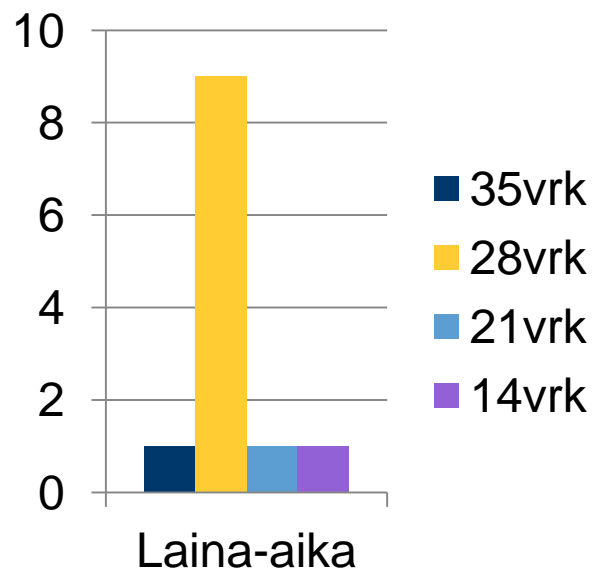
KIRJASTOVERKKOPALVELUT

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan?
Opinnäytteet

Vastausten absoluuttinen jakauma

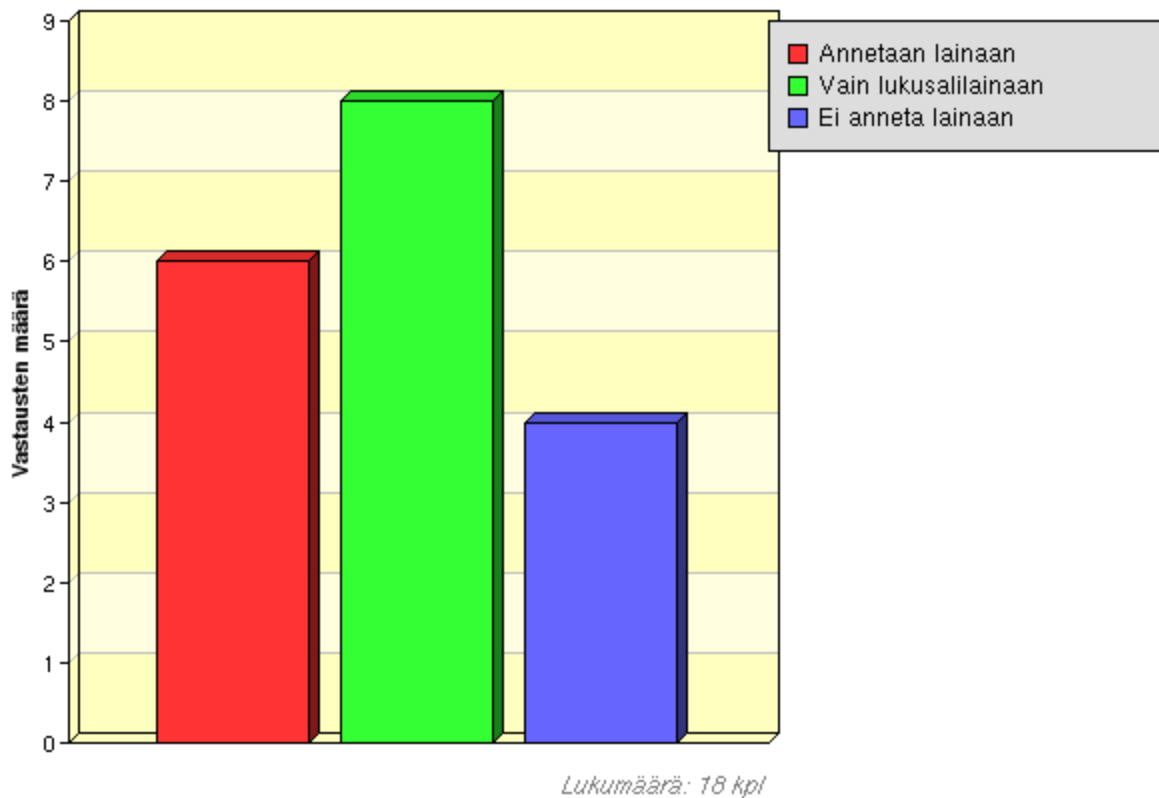
Mikrofilmit

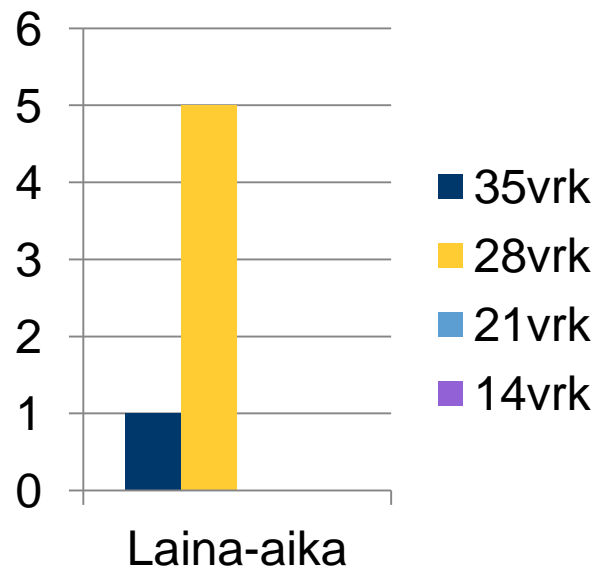
KIRJASTOVERKKOPALVELUT

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan? Mikrofilmit

Vastausten absoluuttinen jakauma

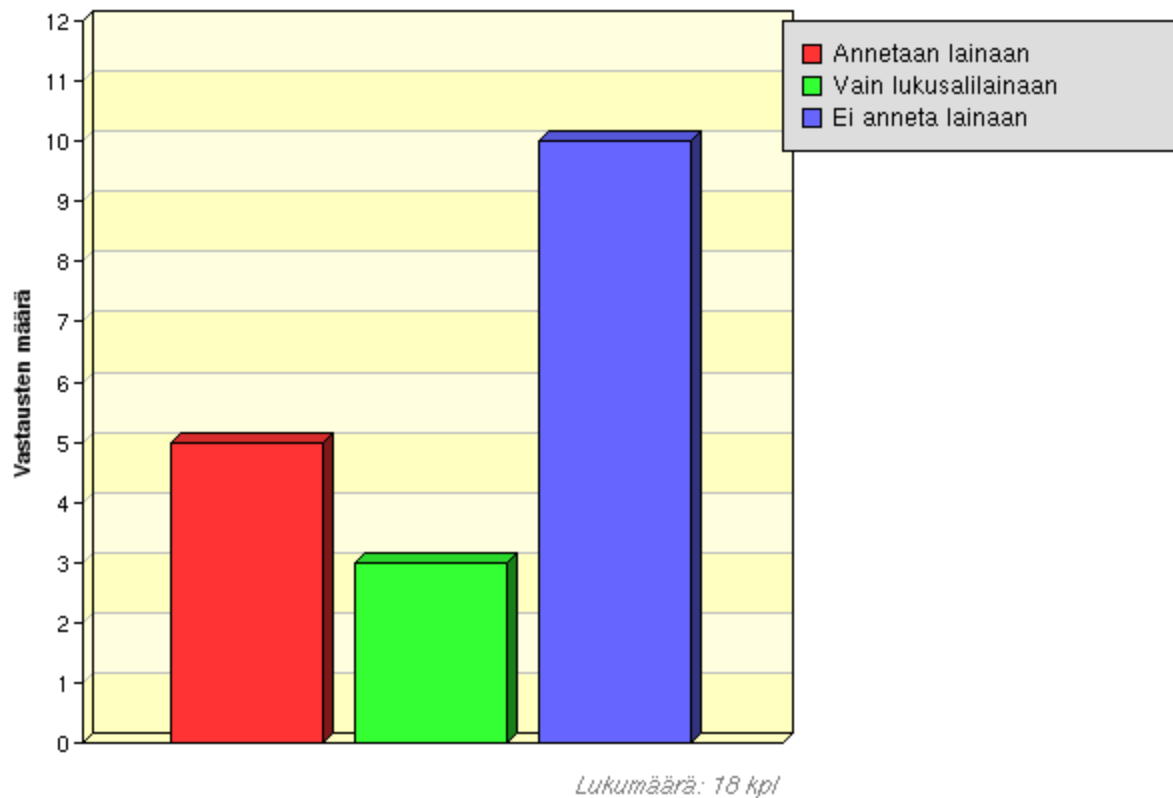
Vapaakappaleet

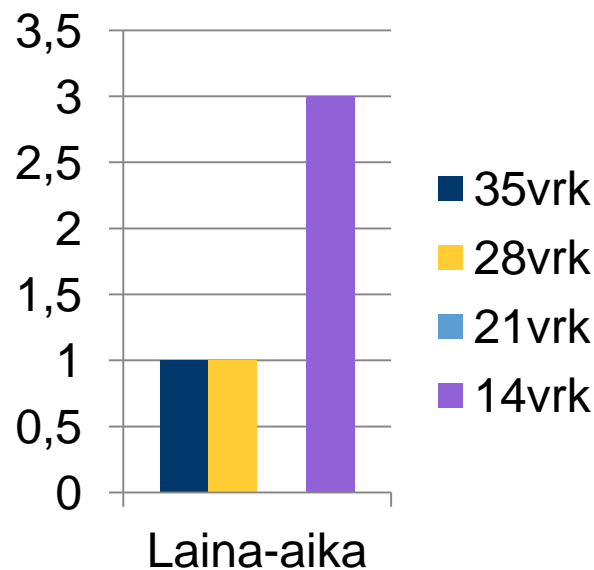
KIRJASTOVERKKOPALVELUT

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan? Vapaakappaleet

Vastausten absoluuttinen jakauma

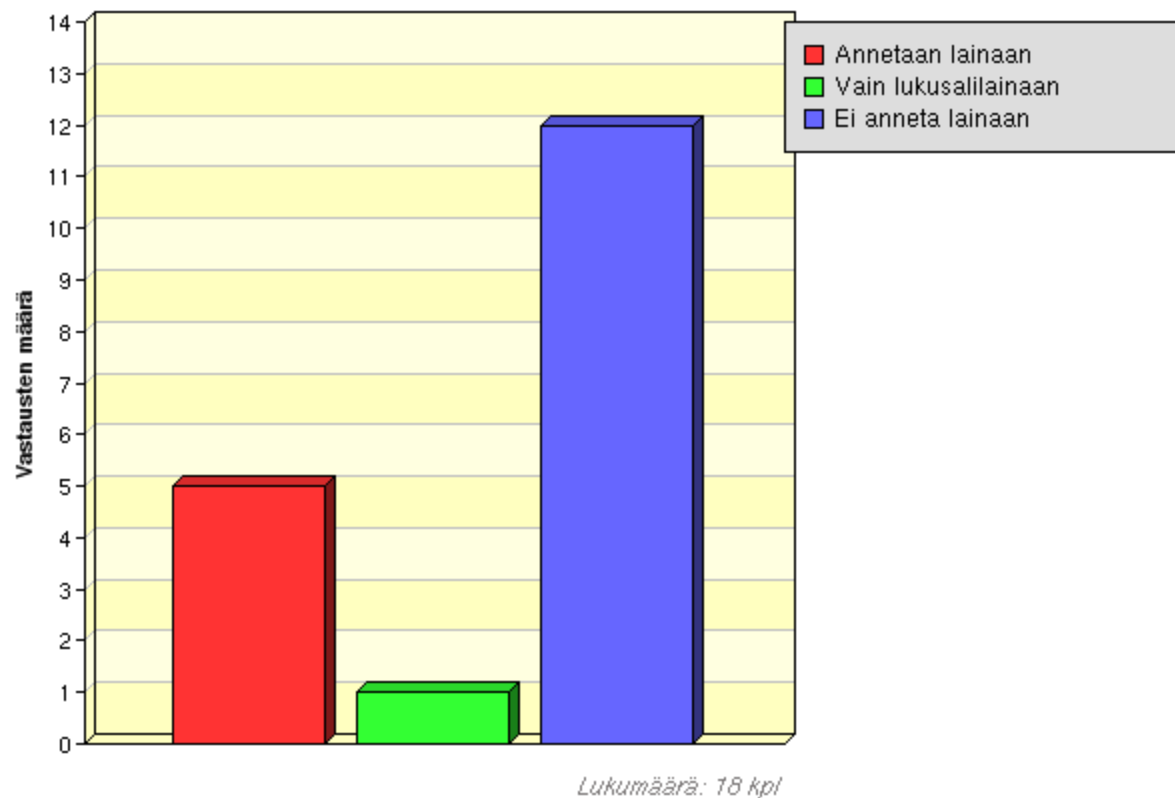
Lehdet

KIRJASTOVERKKOPALVELUT

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan? Lehdet

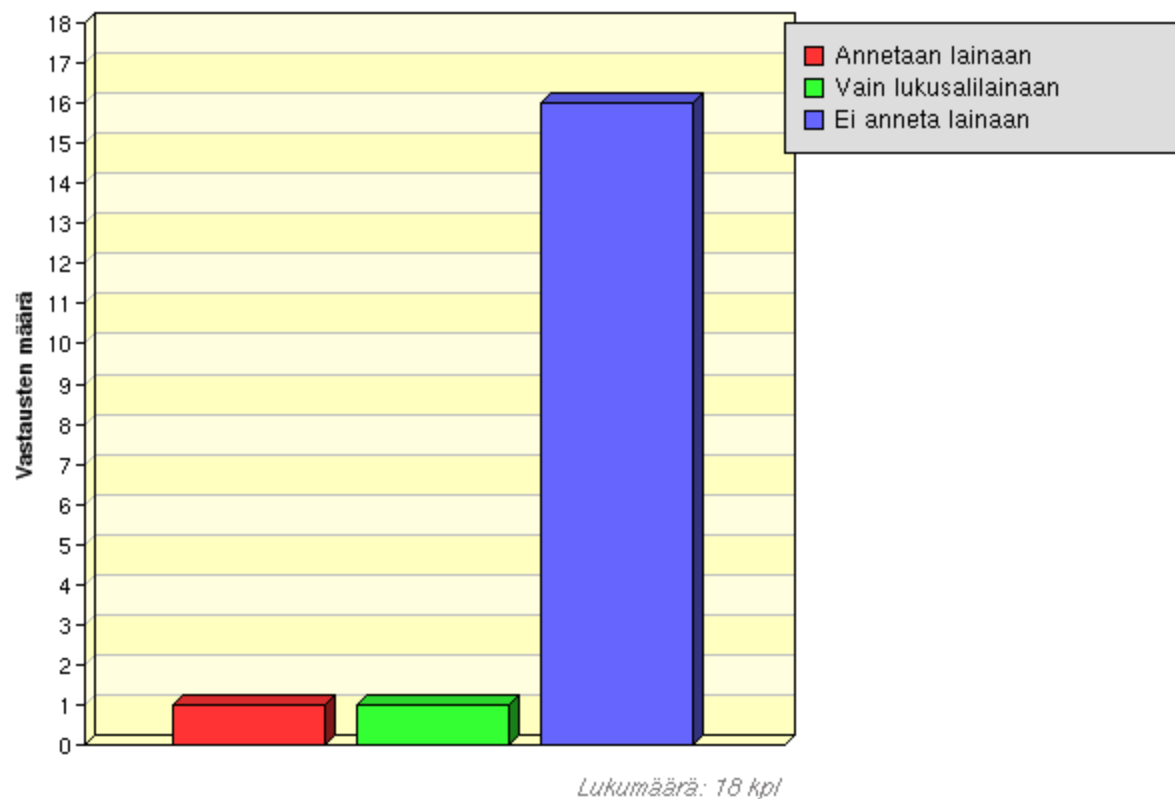
Vastausten absoluuttinen jakauma

Käsikirjasto

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan?
Käsikirjasto

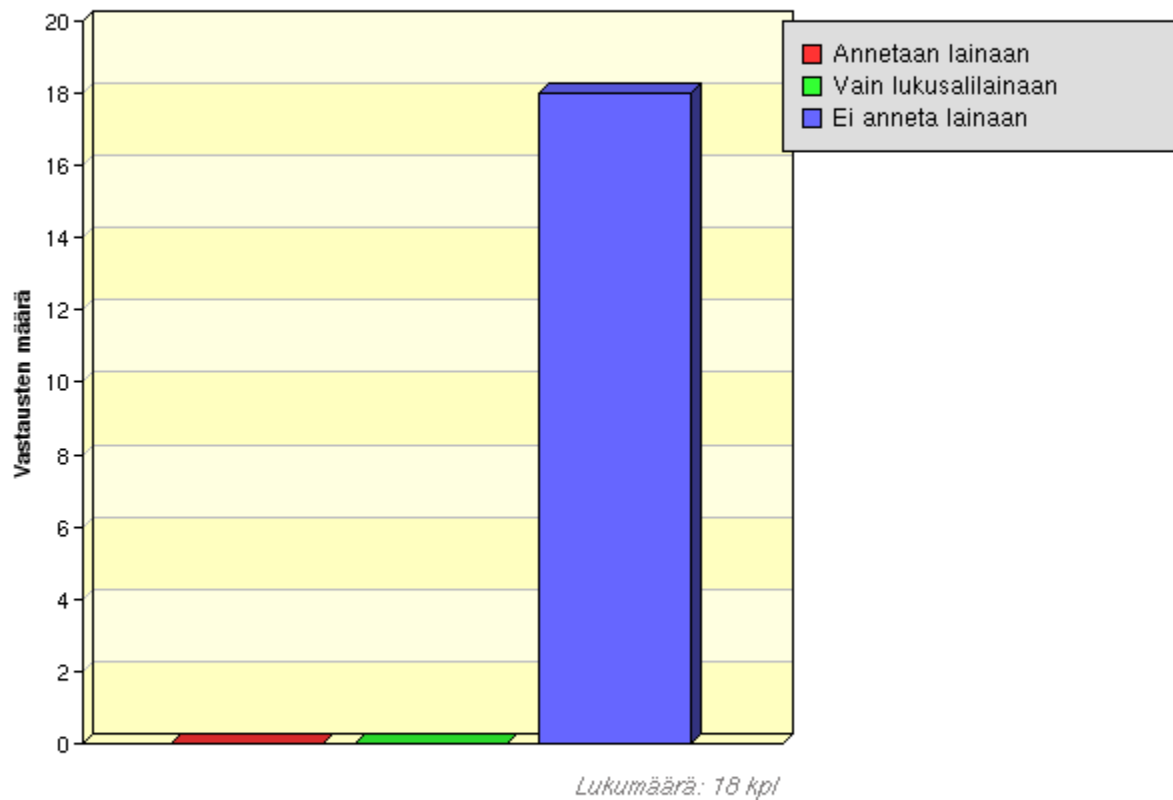
Vastausten absoluuttinen jakauma

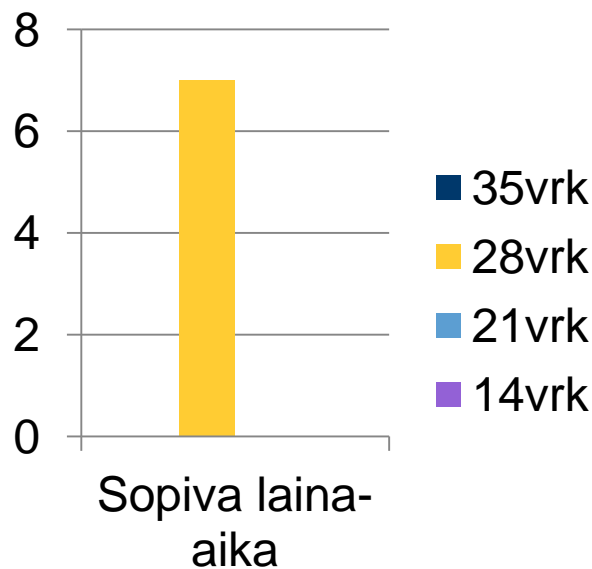
Työhuone-/virka- käyttökokoelmat

Minkälaista aineistoa voitte/haluatte antaa kaukolainaan?
Työhuone/virkakäyttökokoelmat

Vastausten absoluuttinen jakauma

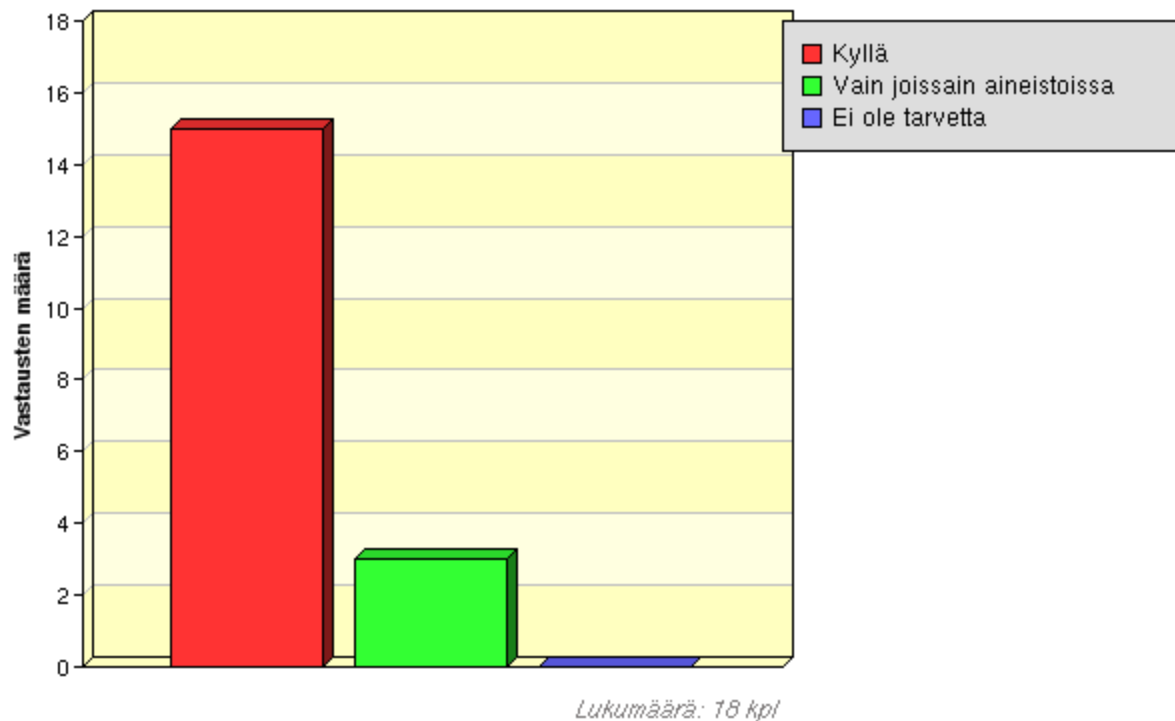
Laina-aikojen yhtenäistäminen?

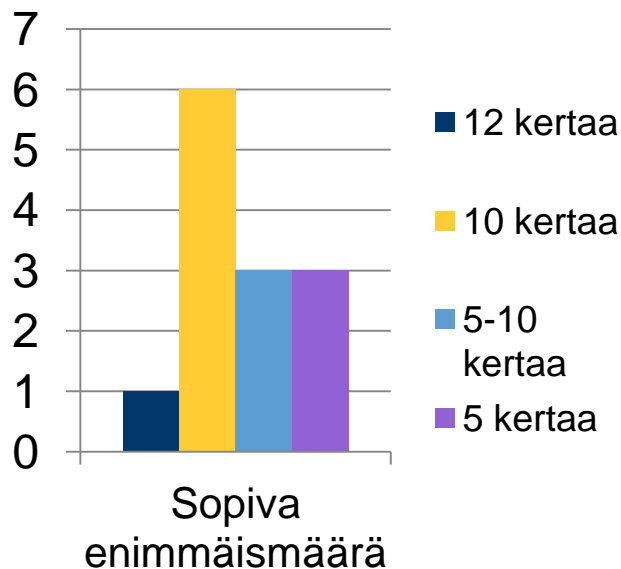
KIRJASTOVERKKOPALVELUT

Nykyisin kaukolainojen laina-ajat vaihtelevat kirjastoittain ja kokoelmittain. Jos kaukolainoille sovitattaisiin yhtenäinen laina-aika (esim. 28 vrk), uusintakertojen enimmäismäärällä voitaisiin kuitenkin rajoittaa laina-aikaa. Kannattatko yhtenäistä laina-aikaa (esim. 28 vrk)?

Vastausten absoluuttinen jakauma

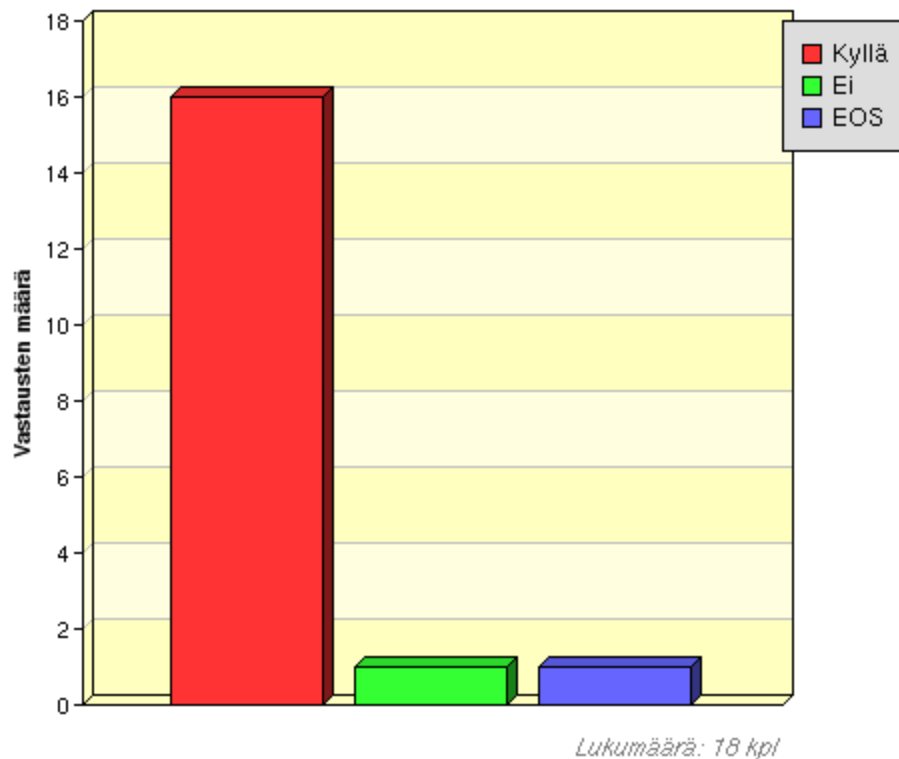

Uusimiskertojen enimmäismäärän yhtenäistäminen?

Nykyisin uusimiskertojen enimmäismäärä vaihtelee kirjastoittain. Voitaisiinko sopia yhteinen uusimiskertojen enimmäismäärä, esim. 5 kertaa?
Kannattattekko yhteistä uusimiskertojen enimmäismäärää?

Vastausten absoluuttinen jakauma

Tuloksia: 4. Laskutus ja 5. Hinnasto

- Kaikki vastaajat eivät ehkä ymmärtäneet kausilaskutusta samalla tavalla (tarkoitettiin kirjaston toiselta kirjastolta laskuttamista)
- Hinnaston määrittelijän suhteen vastauksissa oli suuri kirjo
- *Yhtenäisiä kustannuslaskentaperusteita ja mahdollisuutta yhtenäiseen hinnastoon päätettiin selvittää erikseen.*

Suosituksset

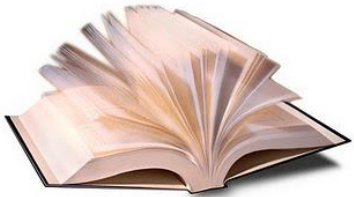
Linnea2-kirjastojen yhteiset kaukolainakäytännöt?

- Alustavat suositukset 04/2011, päätös 11/2011, **käyttöön 01/2012?**
 - Lainattava aineisto
 - Laina-ajat
 - Uusimiskertojen määrä
 - *Laskutus ja hinnasto*

Suosituksat ja kyselyn tuloksia yleiskokouksen 14.4.2011 Liitteessä 2:
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/konsortio/yleiskokous.html>

1. Lainattava aineisto

- Peruskokoelmia kaukolainataan kaikissa kirjastoissa.
- Kurssikirjoja, lehtiä ja muuta aineistoa kaukolainataan mahdollisuuksien mukaan.

2. Kaukolainojen laina-ajat

- Peruskokoelmien kaukolaina-aika on 28 vrk.
- Muillakin kokoelmille sovitaan erikseen yhteinen laina-aika, joka on käytössä silloin JOS kirjasto kaukolainaa kyseisiä kokoelmia (esim. lehdillä tämä voisi olla 14 vrk.)

3. Uusimiskertojen määrä

- Uusimiskertojen maksimimääräksi ehdotetaan 10 kertaa, tai vähintään 5 kertaa, mutta käytäntö olisi kirjastoissa yhteinen.
 - Jos lähettäjäkirjasto haluaa jossain tapauksessa estää uusimisen, se voi tehdä aineistoon jo lähetysvaiheessa varauksen. Tämä aiheuttaa kuitenkin lisätyötä ja on syytä pitää poikkeuksena.

4. Laskutus

- Kausilaskutus otetaan käyttöön kirjastojen välillä. Laskutustiheydeksi suositellaan puolta vuotta, tai minimissään neljännesvuotta.
- Jos jokin kirjasto haluaa suurista volyymeista johtuen laskuttaa useammin, tämäkin on kuitenkin mahdollista.
- Clearing-laskutuksen käyttöönottomahdollisuuksia tutkitaan erikseen.
- *(Pentti Vattulaisen ja Päivi Kytömäen esityksessä näistä enemmän)*

5. Hinnasto

- Yhtenäisiä kustannuslaskentaperusteita ja mahdollisuutta yhtenäiseen hinnastoon selvitetään erikseen.
- *(Pentti Vattulaisen ja Päivi Kytömäen esityksessä tästä enemmän)*

Tarvitaanko (aina) ”välittäjäkirjastoa”?

- Asiakas tilaisi itse toisesta kirjastosta kaukolainat/jäljenteet?
- Lainat lähetettäisiin suoraan asiakkaalle?
- Asiakasta karhuttaisiin ja laskutettaisiin suoraan?
- Vai joskus näinkin?? (Jo Rademakers Kirjastoverkkopäivillä 26.10.2011):
 - ”Kirja ostetaan kirjastoon ja luetteloidaan - kustannukset n. 70,-
 - Kirja ostetaankin esim. Amazonista, lähetetään suoraan asiakkaalle ja sanotaan, että ”älä vain palauta ettei tarvitse luetteloida!” – kustannukset n. 15,-”

